

TELEGRAFUL ROMAN.

apare Marți, Joi și Sâmbătă

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

La „Cestiunea română”.

Continuând cu interviewurile, trebuie să ne ocupăm cu un articol al lui „Pesti Napló” din 18 Iunie a. c. referitor la cestiune, scris ca articol final la interviewuri, de raportorul, care a fost prin Ardél, Székely Bela. În acest articol el se nisuesce a cuprinde gravaminele românilor în nucleu, arăta „rătăcirile” lor și calea, pe care s’ar putea sana răul.

Intre pretensiunile românilor, care însuși magiarilor cea mai mare îngrijire, este de autonomia Ardélului. Autorul e de părere, că acesta pretensiune nu e decât un „mijloc de agitare,” care e luat în program, „ca să se fie un lucru mare, care îl pot lăsa”. Astfel trece la ordinea zilei preste ea retăcând „cu înțelepciune”, că uniunea s’a făcut fără învoirea marelui majorității a locuitorilor Ardélului, adecă a românilor fiind ei eschiși prin o lege veche de a putea decide asupra soții țerii lor. Recunoșce însă, că „uniunea e literă mōrtă,” până când pentru Ardél sustau dispoziții deosebite de cele din Ungaria, lucru cel-au accentuat toți cei interviewați, dar cu deosebire dl Part. Cosma.

„Dacă nu-i place guvernului nici să audă de autonomia Transilvaniei, poftescă și desființeze legile și instituțiunile, care justifică existența autonomiei, cum sunt în prima linie legea specială de presă pentru Transilvania, procedura criminală, legea urbarială și cu deosebire legea electorală special pentru Transilvania.” — a spus dl Cosma.

Da, dar aceste dispozițiuni separate sunt îndreptate contra românilor ardeleni, ca ei să nu-și pōtă valida forțele lor și de frica șovinismului nici un guvern nu cutăză a le casa. Aceste se susțin, fiind îndreptate contra românilor, ér ceea-ce e în favorul lor, aceea nu e execută, anume legea de naționalitate.

În articolul, cu care ne ocupăm se dice, că ea „este neexecutabilă și

nu se pōte aduce în conglăsuire cu ideia de stat”. Apoi da, cu ideia de stat magiar, așa cum o pricep acum magiarii, nu se pōte aduce în conglăsuire nici existența însași a românilor și a celorlalte naționalități, pentru-că acesta idee absurdă pretinde să fim toți magiari; acesta e cauza, că nu se ține legea de naționalitate, căci ea, veđi Dōmne, dă unele mici drepturi și limbei nōstre; ideea acesta e cauza, că autoritățile nu știu limba poporului, căci se dice, că valachul se învețe limba magiară, dacă vrea să fie înțeles de domni dela judecătōrii; acesta e cauza, că după-cum se spune în articolul lui „Pesti Napló”, magiarii ardeleni dic, că nu pot primi în societate lor (de care altcui noi nici nu avem lipsă) pe întelgimți română, pentru-că nu e cultă; apoi da, nu e cultă, după ideia magiarisării, pentru că nu se magiarisază, astfel și nemții numai aceia sunt culți în destul, cari se magiarisază, bunăoară Hunfalvy etc.

Accentuând, că administrațiunea e rea pretutindenea și astfel e de lipsă introducerea administrației de stat, dice autorul, că mare nemulțămire a produs între preoți detragerea ajutorului de stat prin ministrul Trefort, lucru, ce l-a relevat Il. Sa Dr. Ilarion Pușcariu în interviewul său. Autorul articolului află, că dispozițiunea acesta e justă, căci „asupra ajutorului de stat dispun autoritățile statului”.

Ei bine, nimenea n’a denegat statului dreptul de controlă și dacă statul are dreptul de-a împărți ajutorul, pentru ce nu ’și validită acest drept și față de biserica reformată, căreia îi dă ajutor nu 25,000 fl. ci sute de mii? Pentru-că credincioșii acelei biserici sunt magiari, ér a celei gr. or din Ardél sunt români, și românii sunt copiii mașteri ai țerii.

Și așa în toate cestiunile. Dacă se va casa legea de naționalitate actuală și se va face alta, cum pretinde Székely în articolul său, nu va fi nici o îmbunătățire, căci ea va fi făcută în spiritul de acum al șovinismului.

Magiarii pretind dela români su-punere, ascultare — așa a đis Tisza, apoi se fii persecusat pentru simțul teu românesc, copii tei să fie persecutați în școle, școlile să ți se închidă — tu te supune și taci! Drepturi ca român n’ai să capeți, numai dacă te magiarisezi. așa pretinde ideea de stat magiar!

Magiarii recunosc uneori cași acum în „P. Napló”, că suntem nedreptățiți, propun sanarea reului, dar acesta numai pe hârtie, ér în fapt merg înainte pe calea de a ne nimici ca naționalitate.

Acosta o vedem noi și nu se pōte ascunde, dar totodată sperăm că nu preste mult se vor schimba lucrurile căci calea pe care au apucat e nenaturală. Noi se fim în ori ce împrejurări ómeni la loc.

Proiectul căsătoriei civile a fost primit Joi, în casa magnaților cu 128 voturi contra 124, va se dice cu o majoritate de 4 voturi. Guvernul prin forță și intimidări și-a ajuns scopul și fii lui Israil iubileză triumful causei lor și triumful magiarismului. Căci nu a fost vorba, dacă acest proiect îl aprobă poporele patriei, ci că prin acest proiect, dacă devine lege, se propagă magiarisarea, se întăresce ideea de stat și crește puterea jidovescă.

A luat parte la votare contra proiectului episcopatul nostru, episcopatul romano-catolic, oficianții înalți de curte și toți membrii independenți ai casei.

Currentul bolnăvicos înșe a fost mai puternic, el a învins, dar învingerea lui va avé și consecunță nesănătōsă.

De acum încolo ni se cer nouă jertfe și ni se impun nouă sarcini pentru a ne păđi biserica și naționalitatea nōstră, amenințată prin legea păgână.

Comitetul național. Precum anunță „Tribuna” de eri, președintele partidului național român, dl. Dr. Ioan Rațiu, a primit dela comitele suprem de aici o scriptă ofi-

ciōsă, prin care ’i-se face cunoscut, că ministrul de interne a ordonat următoarele:

Până la o constituire pe baza unor statute, care se fie aprobate de ministerul de interne, membrii conducători ai partidului național să înceteze cu acțiunea lor, respective să nu urmeze a lucra în direcțiunea de până acum;

adresa se se aducă la cunoscința tuturor membrilor conducători ai partidului.

Membrii conducători ai partidului au fost avisați despre acesta.

Cestiunea română.

(Interviewuri din „P.-Napló.”)

Ilustrateea Sa Ioan cav. de Pușcariu, jude de curie în pensie.

— În timpul din urmă am prea venit în atingere cu domni de român, dar încât cunosc situațiunea, sunt de părere, că pentru sanarea reului opiniunea publică ar trebui să ia inițiativa.

Intre români încă sunt diferite păreri, sunt ultraști și moderați. Dar după verdictul din Cluș este imposibil, ca dintr-o română să pășescă separat conducătorul partidei uneia sau a aceleialalte.

Eu am probat-o acesta în câteva rânduri. Când s’a făcut programa dela 1881 și s’a publicat tradusă în mai multe limbi, totă acțiunea a fost fără rezultat și cestiunea română a dispărut deodată dela ordinea zilei. Atunci cei de partid moderat au cugetat, că este sosit timpul, ca să pășim noi pe arena de luptă. Iosif Gal a întemeiat la 1885 o fōie de partid moderat cu numele „Viitorul” și a conchemat o conferență la Budapesta, la care au luat parte prelații și oficalii români, am fost în total la vre-o șesedeți. Am formulat un program nou, care s’a deosebit de cel al ultraștilor prin aceea, că a eliminat cestiunea dualismului și a uniunii. Celelalte puncte înșe au fost permise.

Pe baza acestui program am fost hotărți a eși din pasivitate. Fōia am susținut-o cu jertfe mari și am fost de credință, că o va sprigini și guvernul. Acesta s’a și întemplat în parte. Comunele ardeleni încă au prenumerat-o, așa, că ea a putut să apară.

IV.

Urbariumul.

Punctul I.

Despre cățimea sésiiilor (moșiilor) iobăgesci.

§ 1. De vreme ce dațiile și slujbele urbarialicesci feliului și cățimei a deschilinitelor sésii vin de a se apleca, ér cățimea nu se află în tot locul asemenea ci după starea și feliul locului, și cu aceeași împreunate bunătăți sau răutăți, vine de a se hotări și înțări, și acesta așa ca slujitoriul nu numai căduta dajde (porție) și alte greutate de obște, dațiile, slujba urbarialicescă cu cuviință a le împlini se le pōtă; ci și pe sine cu familia sa (casnicii) a se hrăni, și după strădanieși și ceva a păstra spre întâmplările cele neprevădute se pōtă; drept aceea drept și cuviincios a fi se hotăresce: ca

Fundul din lăuntru a unei moșii iobăgesci cu curtea, grădina și locul de sură la olaltă se fie loc de a cuprinde două mierțe de Beciu de sēmēnătură de tōmnă așa: că ce ar lipsi la această mărime în locul din lăuntru, din locul din afară se se plinescă, precum éră ce ar întrece peste loc de două mierță (ferdele) în locul din lăuntru, aceea în cel din afară se se impute, fără dōră de ar fi, această întrecere așa de puțină cât se nu fie vrednică de a se lua în sus.

§ 2.

Spre loc din afară la o sésie iobăgescă întregă () juguri de pământ arătōrii, un jug socotindu-l

din 1600 de stânjini () și érăși () juguri () de fēnați pe un an cositoriu se va hotări.

Și această a jugurilor mēsură de 1600 de stânjini cuadrați, nu numai despre pământurile arătōre, ci de toate locurile iobăgesci preste tot aici înțelegend și fēnațele și viile vine de a se înțelege.

§ 3.

Éră de cumva în pământuri arătōre și fēnațe ceva la numărul hotărâtei cățimi ar lipsi, aceea împrumutat a se plini întru acel chip se pōte, ca în loc de un jug de pământ arătōrii () éră în loc de un jug de fēnați () se se dea.

Éră slujbașilor slobod le va fi cu fēnațele și pământurile prin asemenea socotela dobândite în tot locul pe lângă împlinirea datoriei urbarialicesci, după voia sa a se folosii, nici în acest folos ori prin cine a se împedeca vor puté. În care lucru la acestea vine de a lua aminte:

1. Că slujitoriul despre acel loc din afară, care spre întregirea locului din lăuntru s’au dat dijmă, sau unde e obicei nōnă a da, nu este datoriu.

2. Cumcă despre locul din lăuntru ce întrece hotărâta cățime numai atunci va fi datoriu a da dijmă, sau unde are loc, nōnă, când același loc cu grâu, cucuruz, ovēs, sau alt asemenea din bunăvoia sa ar sēmēna; aceeași de sine înțelegendu-se, precum că spre sēmēnarea acestora prin domnul locului a se silii nu se pōte.

(Va urma.)

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare).

10. Când iobagiul fiind în slujbă domnescă, sau în trēba găzdușagului seu, sau își va duce bucatele la mōră se-și macine, și va trece prin vama domnuseu a da vamă chitilén nu va fi. Așisdera

11. Iobagiul nici într’un feliu se nu se silescă a măcina la mōra domnuseu.

12. Tot feliu de arindă, ce se face pentru căștigare în iosagurile domnesce se opresce, și iobagilor slobod căștig se îngăduesce.

13. La legățul viilor a da paie dintru ale sale, așisdera a duce gunoiul seu la via sau pe pământurile domnuseu de aicea înainte iobagii datoriu nu vor fi.

14. Tot felul de iosag s’au uscat, sau curătoriu măsurându-se se se potrivescă mēsuri Sibiuului.

15. Smulsul găscelor iobăgești pe sēma domnescă tocmai de tot oprit se fie.

Dar mărturisesc, că chiar deputații ardeleni au înduplecat guvernul, să nu accepteze programul activiștilor și să nu-l spriginască. Ei au motivat cu aceea, că e mai bine să fie pasiviști români, căci atunci mai ușor se poate isprăvi cu ei.

Unul dintre prelații noștri s'a dus la Tisza Kálmán, prim-ministrul de atunci și i-a comunicat, că românii moderați vreau să întemeieze un partid. Tisza la acesta a răspuns: — Noi nu avem lipsă de acest partid. Noi nu pretindem altceva dela români decât supunere. (engedelmesség).

Prelatul ne-a comunicat răspunsul ministrului și în anul următor comunele încă au sters din bugetul lor prețul de abonament al fôiei. A trebuit în curând să sistăm fôia.

Atunci au pășit de nou ultraiștii și au făcut memorandumul. Celelalte sunt cunoscute.

Acum dau adeseori prin diarele magiare de întrebarea: unde sunt românii moderați?

Aceștia sunt impotenți, după fiasco lor. Le este imposibil să pășescă, căci ori care dintre ei ar face-o acesta, românii l'ar lua în ris.

Nu rămâne altceva, decât ca guvernul să pacteze, cu cei ce jocă rol acum. Aceasta firesc e lucru greu, deoarece șovinismul magiar numai decât ar resturna guvernul acela, care ar vrea să pacteze cu românii.

Tocmai de aceea eu țin, că e chemarea diarelor de-a orienta în mod obiectiv despre cestiune opiniunea publică magiară, a o pregăti și astfel să prepare terenul pentru acțiunea guvernului.

Să cheme guvernul la o conțelegere bărbați din toate partidele române. Aceștia s'ar înțelege între olaltă și ar stabili un nou program. Dacă s'ar înțelege cu privire la legea electorală și de naționalitate, dacă ar chiarifica drepturile școlii, ale limbii și ale autonomiei bisericesci atunci cestiunea dualismului și a uniunii ar căde de sine.

Acosta e părerea mea și acosta am spus-o și românilor. Că ore o aprôbă cu toții, asta e întrebare.

În fine sunt de credință, că dacă cestiunea română a luat o estensiune așa de mare, meritul preponderant este al guvernului. Căci dacă nu punea la cale procesul memorandumului, cestiunea română nu lua un caracter european. Și pentru aceea, aceia cari jocă rol acum, numai guvernului au de a-i mulțami rolul lor.

La 1867 când s'au prezentat la actul încoronării treisprezece deputați ardeleni, între cari am fost și eu, ultraiștii s'au adunat la Murș-Oșorheiu și au publicat un pronunțament. Procuratura regescă le-a intentat proces, întocmai ca acum. Nu preste mult apoi și noi deputații români am votat pentru un proiect de lege ôre-care, al ministrului de justiție Horvát Boldizsár. Horvát Boldizsár atunci a venit la noi, ne-a mulțamit pentru bunăvoință și a întreat, că avem vre-o dorință? La acesta eu i-am răspuns, se sisteze procesul intentat din incidentul dela M. Oșorheiu.

Și ministrul de justiție a sistat pe cale telegrafică procesul. Și acum asemenea ar fi trebuit să facă.

Când la 1872, la provocarea lui Francis Deak, Lonyai a început pertractări de pacificare cu românii, ministrul president a provocat pe metropolitul Vancea, să concheme câțiva conducători români, cu cari pôte conferi și se-i subșternă dorințele acestora. Lonyai totodată a întreat pe vice-presidentialul curții de compturi, Iosif Hossu, că pe cine să chieame metropolitul la conferință?

Hossu ia dat statul, ca să nu cheme pe moderati, ci pe ultraiști. Intre aceștia era deja și Rațiu și Barițiu, vestitul gazetar român. Căci — dișe Hossu — dacă Esce-lența Vóstră faceți pact cu aceștia, noi moderații suntem de prisos.

Acosta o dișe și eu acum. Nu cred, că acești domni, dacă vor vedea că vine rindul la invoială, își vor susține întreg programul.

Firesce între atunci și acum este mare deosebire. De atunci încôce s'au adus legi, cari au făcut ilusorie legea de naționalitate, autonomia, drepturile școlii. Er acosta atinge pe preoți și pentru aceea agitază.

Este încă noroc, că guvernul nu forțază pretutindenea înființarea asilurilor de copii.

Lucrul de căpetenie ar fi firesc, modificarea legii electrale ardeleni. Domnii ardeleni cred, că în acest cas aici ar fi aleși în toate cercurile deputați români. Eu am calculat, că în Ardél s'ar puté alege cel mult 20-25 de deputați români. Er acosta n'ar fi un lucru așa de mare.

Revista politică.

Fotoliul ministrului de agricultură e încă tot vacant. Secretul care zace asupra acestei împrejurări agită în continuu spiritele la fel-de-fel de combinațiuni. Astfel publică „Hazánk“ scirea dată cu rezervă, că se vorbesce în anumite cercuri de denumirea definitivă a lui Gromon de ministru de honveđi și a lui Kemény Gábor de ministru de agricultură. Fejér váry, care de present ocupă ambele fotolii provisoric se va retrage. E interesantă enunțațiunea lui Wekerle referitor la ocuparea fotoliului de agricultură, că în întregul partid nu se află un singur om, care ar posede cualificațiune necesară pentru acest fotoliu. Din enunțațiunea acesta reese o lumină destul de caracteristică despre capabilitatea de guvernare.

* * *

Nisuița guvernului Rusiei de a suprima constituțiunea Finlandei a produs mare nemulțămire între locuitorii finlandezi. Dieta provincială, carea s'a ocupat de nou cu cestiunea este față de guvernul rusesc de tot impotentă și a decis a face țarului o reprezentațiune, în carea se-l rôge a lăsa nealterată constituția, cu atât mai vertos, că însuși țarul înainte cu trei ani prin un ucaz asigurase poporațiunea finlandeză, că-i va lăsa nealterată constituția.

* * *

O mare indignare domnesce în Sêrbia contra lui Milan, pre care nu-l mai pot suferi. Guvernul a încercat o împăcare cu radicalii, dar până nu se va depărta Milan nu se pôte ajunge la nici un rezultat. Denunțările și suspițiunile nu mai încetă. Di de di se ivesc noue conflicte personale, mai toate pentru Milan. Așa cât dacă el nu se depărtează, țile triste se prevêd pentru biata Sêrbie.

* * *

Mórtea neasceptată a lui Mouley-Hassan sultanul Marocului, dá din nou lucru Europei, care și astfel nu stetea cu mâinile în sin în timpul din urmă.

Muley-Hassan s'a urecat pe tronul Marocului la 1873 când a urmat tatălui său Mouley Mohamed Om de o activitate rară, defunctul sultan al Marocului în tot timpul lungii sale domnii a fost mereu pe drumuri: de la Gez la Marakech, la fruntariile Algeriei, la Riff, de aci la litoralul oceanul atlantic, alerga în persoană, nu ca să facă imposite, ci ca să rescôle triburile și ca să instaleze noi cadii și noi guvernatori.

Politica sa avé devisa: Divide et impera și scopul seu de căpetenie era să înmulțescă numărul și să micșoreze întinderea cercurilor administrative. Așa în Sud, unde făcu în scurt două espediții succesive în 1882 și 1883 nu înființă mai puțin de patru-șeci și trei de guvernatori, în speranță, că acosta puzderie de șefuleți ar fi mai ușor de supus de cât trei patru personagii importante.

În intervalul rêsboielor, ne spun diarele franceze, care sunt mai în curent cu cele ce se petrec în Africa, Mouley Hassan, ca un adevêrat împêrat musulman, să adâncea în cetirea cărților sfinte ale islamului și în comentariile lor, în cultura sciinței arabe, mai ales astronomia și astrologia.

Sultanul Marocului a murit în nisce circumstanțe, cari dau loc la bănueli și lasă succesorului seu o situație din cele mai incurcate. Mai întâiu e însăși cestiunea moștenirii.

Impins de o sclavă favorită și a tot puternică Mouley-Hassan a lăsat tronul unui tiner, aprôpe copil de șase-sprezece ani, fiul său favorit Mouley-Abdel-Azis. Acosta alegere nu e tocmai contrarie ordinii, succesorale stabilite, fiind-că, cum dișe „Le Temps“ la dreptul vorbind în privința acesta în Maroc nu este nici o ordine legală. Dar Koranul și tradițiile invariabile ale islamului cer ca succesiunea să trecă la cel mai mare din familie.

E foarte probabil că în acest mare corp fără coeziune și fără unitate va izbucni desordine. Ori cât de mare va fi norocul tinerului Abdel-Azis, e de prevêdut că va avé să susțină asalturi seriose și să-și cucerescă coróna pe câmpul de bătăie. În aceste condiții e natural, că Europa să se preocupe de noua situațiune.

Noutăți.

O sêra plăcută. A fost o dorință generală încă de prin anii trecuți, ca reuniunea română de musică din Sibiu să nu se mărginescă numai pe lângă programe de concerte și să fie totdeodată un mediu social de conveniri cu petreceri. De acesta dorință a ținut sémă brava noastră reuniune și după concertele cele mari și renumite, ce le-a dat, terminându-și Miercuri sêra probele, ne-a surprins cu o convenire plăcută.

La 7 ôre sêra s'a arangiat o cină comună în grădina „Hermann“ de preste 70 tacâmuri. La 10 ôre a urmat dansul, care a durat cu vioiciune până după 2 ôre.

Atât în decursul cinei cât și în pauzele jocurilor membrii reuniunii au esecutat cu mult avânt și mare precisiune sub conducerea neobitului dirigent G. Dima mai multe cântece populare: „Ce faci Iónă?“ de G. Dima, apoi: „Stâncuța“, „Baba și moșnegul“, „Nevasta care iubesc“, de Musicescu „Cu mine fugi și fi a mea“ și altele care toate au electrisat prin focul și farmecul lor.

A fost o idee fericită arangiarea acestei conveniri și ea nu trebuie abandonată căci numai așa se află terenul adevêrat de a se puté promova cultivarea muzicii. Astfel s'a aflat și mediul unor conveniri sociale, care în dezvoltarea noastră au o mare importanță.

A cina împreună, a cânta și a juca étă o variație, care te răpescă din mijlocul grijilor și ispitelor țilnice pe câte-va momente și meritul este al bravei noastre reuniuni, care a secerat atâta lauri prin escelelele ei producțiuni.

Sêra de Miercuri încă ni-a dovedit, că românul e stărnitoriu în cultivarea virtuților nobile și în butul greutăților, ce se descarcă asupra lui și scie face și țile bune.

Domnișorele române. Cu ocaziunea sosirii condamnaților dela Cluș, mai multe domnișore române din Sibiu, cari s'au aflat la gară spre întâmpinarea condamnaților au avut cocarde tricolore. Contra lor s'a făcut arătare la judecătoria din Sibiu și acum vor fi trase în cercetare. Autoritățile magiare își fac de cap.

Dela curtea română. Vestile sosite din Neuwied anunță că suverana României este cât se pôte de bine.

M. S. regele este așteptat la Neuwied pela 15 sau 20 ale acestei luni, de unde împreună cu M. S. regina va pleca la băi, în Englitera.

În țêră se vor întôrce pela începutul lui August.

Procesul memorandumului la Curie. Foile din Budapesta scriu, că tribunalul reg. din Clușiu a trimis Luni în 18 Iunie Curiei reg. din Budapesta actele referitoare la procesul memorandumului. Procesul verbal al pertractării se estinde pe șese sute côle, cuprinse în trei foliante legate în pele. În Clușiu se speră, că într'o lună de țile la Curie vor termina cu studierea petițiunilor de nulitate ale acușărilor și se va aduce sentența decizătoare. Dorita grabnică deliberare este cu atât mai ușor, cu cât judele referent și senatul special cunosc bine materia procesului din acte și raporturi anteriore mai vechi.

* * *

Sôrtea condamnaților. Tabla regescă din Cluș a decis în cauza părintelui G. Domide, care a fost arestat la Blași și apoi deținut în Cluș, că recursul înaintat de apêrătorul acestuia să fie trimis la curia regescă, deoarece este litigiôsă cestiunea competenței. După-că dar tabla nu se crede competentă a rezolva recursul, părintele Domide rămâne tot deținut, până ce va decide curia reg.

* * *

Pentru preoții din România după-cum anunță diarele de dincolo, I. P. S. metropolit primat a dat o circulară, prin care li-s'a interdiș de-a mai umbla călare, în căruță deschisă, precum și de a-și mâna singuri caii.

* * *

România la Dunărea de jos. Cu data de 15 Iunie se comunică din Danzig, că a sosit acolo un trimis al guvernului român, ca să ia în primire patru năi, ce le-a comandat guvernul român, ca să le folosescă pentru serviciul de pază la Dunărea de jos. Năile sunt construite după toate recerînțele tehnice moderne, au vapore puternice și sunt de o foarte mare iuțală, ér la cas de nevoie se pot folosi și spre scopuri belice.

* * *

De-ale timpului. Timpul continuă a fi rece și ploios. Din mai multe părți ne vin sciri foarte îngrițore. Grânele cresc în plôie și devin tăciunose, cucuruzul a început a îngălbeni, ér erba cosită, neputându-se usca se putrezescă. Multe rșuri au eșit din albie și s'au făcut mari vensări de apă. S'au periclitat chiar și ômenii.

* * *

Retragerea notelor de stat se va începe cu 1 Iuliu n. Ordinațiunea respectivă va urma încă în decursul lunei viitoare. Retragerea notelor de 1 fl. se va face mai iute, ca cum se plănuișe, deoarece în anul acesta trebuie să fie retrași din circulațiune 100 milioane de floreni.

* * *

Societatea de acțiuni a drumului ferat vicinal Avrig—Făgăraș s'a ținut adunarea generală și din raport reese, că înratele au fost de 57.970 fl. ér eșitele de 31.392 fl.

* * *

Serbare la Bucuresci. La serbarea ce s'a dat Duminecă sêra la Ateneu și în grădina episcopiei din Bucuresci, în folosul societății studenților universitari, au luat parte: Regele, prințul de corónă, principesa, mai mulți ministri, generali și multă lume alêsă. Decorația a fost splendidă, lumină electrică, foc bengalic, concert, bal, mai multe muzici militare și lăutari etc. etc. Cele două salône de pictură au fost luminate cu lumină electrică. Succesul în total a fost strălucit.

* * *

Incuviițare pentru repetarea esamenului se pôte da de acum, incolo în întelesul unei ordinațiuni a ministrului de instrucțiune publică, și de cătră directorii supremi. Ministrul însă dându-le imputernicirea acesta, totodată și-a esprimit dorința, că repetarea esamenului din două obiecte să se concedă numai în casuri extraordinare.

* * *

Himen. Dl Constantin Popp, funcționar la institutul „Albina“ s'a încredințat cu dșora Maria Raicu, fca dlui vice-protopop gr. cat. din Cohalm, Clemente Raicu. Felicitările noastre!

* * *

Descoperire importantă. Sêptămâna trecută un domn Pronst, servitor în comuna Serigny, Franța, a descoperit săpând sub un arbore, o cantitate mare de monede de argint cu efigia lui Ludovic al XIV și al XV.

Monedele sunt în bună stare, dar colite din cauza lungii îngropări în pământ. Câmpul, în care s'a găsit a fost peste tot rêscolit de ômeni, de ôre-ce tradiția spune, că în acele locuri au fost ascunse comorile seniorilor de Daguerie și Bulardiére.

Un proprietar din Magny-le-Descut a găsit în grădina sa o monedă de aur cu efigia lui Jean II, diș bunul rege (1350—1364).

Jean II este înfățișat călare și armat din cap până în picioare; cu o mână ține o lațce și cu alta se rađimă pe un blason cu trei flori de crin.

Imprejur se citeșce: Ioannes dix, Francorum Rex, ér pe dos este inscripția:

Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Mediaș 19 Iunie n. 1894.

Stimate domnule redactor!

Din când în când totuși avem pe aici câte o și frumoasă, și de sărbătoare, în care rațele încălzite adânc petrecând înfeta omului. — Atare dânde bucurie și dulce mângâiere. Internul bisericii decorat cu frunzari de stejar, cu felii de flori trapi ofer un ce plăcut vedea ochiul trupesc er cântările dumnezeiesci, mai ales vocea dlui învățătoriu Filon Necșa, apoi glasul poporului întreg (că binevoitii a sci stim. dle redactor că în această biserică la cântările liturgice ia parte mai întreg poporul) aveau ceva impunător, însuflețitor. Laudă venerabil preot George Crișan, învățătorului Necșa și membrilor comitetului parochial, cari toți pe întrecute lucră în via Domnului și își dau totă silința pentru prosperarea comunei bisericesti a lor.

Impunătoare și însuflețitoare a fost cântările, dar cuvântarea, predica, domnului Romul Mircea, a noului nostru protopop a fost electrizatoare, cea ne-a pus pe toți în uimire, ne-a încântat, ne-a dat hrană sufletească cu priosință. Stim dle redactor! nu am loc aici a reproduce pasage din această cuvântare rostită de dl protopop Mircea, vă asigur însă, că tonul, glasul, cuprinsul ei ne-a pătruns, ne-a închegat inimile celor vre-o câteva sute de suflete, care am fost de față. Când mai pre urmă eșirăm din biserică, mulțimea poporului accepta la ușă ca să mai privească odată la iubitul seu protopop și paroch Romul Mircea.

Cu plăcere și mândrie l'am fi petrecut cu toții până la quartir dar ni s'a spus: de astădată nu, și așa ne-am supus poveții primite.

După amădi dala 2—4 ore s'a ținut examenul în școala noastră confesională. După cum aud dela venerabilul preot și director al școlii dl Crișan și dela membrii comitetului parochial examenul a avut strălucit succes, învățătoriu dl Necșa a dovedit pe deplin, că corăspunde chemării sale. M'am convins, că atât învățătoriu dl Necșa și comitetul parochial a arătat viu interes față de școlă. Laudă lor!

La 6 ore d. a. veni cătră piața cea mare și ce vedui? Ven. preot Crișan, bravul învățător în fruntea membrilor comitetului parochial și a mai multor fruntași români trec în vestiminte sărbătorești îmbrăcați preste piața la grădina hotelului „strugurele de aur“, — unde se afla dl protopop Mircea cu amicul nostru Dionisiu Roman. Dl preot Crișan precum de obicei așa și acum cu blânde și alese vorbe spune dlui protopop scopul venirii acestor vr'o 40 fruntași români din Mediaș.

Dl Mircea mulțămese în cuvinte căldurose pentru această atențiune, vorba vorbă, inima inimă, suntem de una, ne punem la o lungă masă, cântăm: „Hai să dăm mână cu mână“ și altele, musica intonă: „Deșteptă-te române“, și etă stim. dle redactor încinsă o petrecere vială, solidă, încântătoare, de care ne invidia numeroșii sași, israeliți, etc. cari încă erau de față în această grădină și se mirau de liniștea și vioiciunea petrecerii noastre.

A putut fi cu puțință să lipsescă toaste? Nu! Ven. preot Crișan ridică, și închină pocalul în sănătatea dlui protopop. Mircea, acest domn după cuvintele cele mai alese gomesse pocalul în sănătatea Escelenței Sale, a prea înțeleptului nostru arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, în sănătatea dlor asesori consistoriali, la rind pentru întreg poporul român de aici în fine un pocal în. sănătatea dnei Maria Ro-

man. — A mai toastat dl Roman pentru dl preot Crișan, învățătorul Necșa pentru femeile române din Mediaș. — Tote aceste toaste purtate cu dibăciă multă a fost primite cu însuflețite „să trăiescă“.

Cu un cuvânt stim. dle redactor! toți am fost încântați de această petrecere improvizată. — La 8½ ore s'era toți vre-o 40, câți au fost la această petrecere au petrecut pe dl protopop Mircea la quartirul seu hotel „Vânătoriul“, unde despărțindu-se toți își esprima dorința: ca mult iubitul lor protopop Mircea să se afle cât mai curând în fruntea acestui tract protopopesc și să se afle și cu locuința stabilă în Mediaș sănătos, voios și întru mulți ani.

Așa stim. dle redactor! ziua de eri pentru noi românii din Mediaș a fost nu numai o și de sărbătoare împărătescă ci și o și de petrecere.

Un parochian.

Fundațiunea Gozdu.

(Incheiere.)

Escontenări finale pentru depunerea rigoroselor și taca de diplome s'au votat următorilor:

Hubianu Petru med. abs., Brădeanu Atanasiu med. abs., Tempea Liviu med. abs., câte 250 fl. și taca diplomei câte 70 floreni

Pop Michail med. abs., Muntean Florea med. abs., Vraciu Nicolau med. abs., câte 200 fl. și taca diplomei 70 fl.

Popoviciu Nicolau med. abs. 300 fl. și taca diplomei 70 fl.

Miclea Georgiu jurist. abs., Bêrsanu Aureliu jurist. abs., Faur Ioan jurist. abs., Papp Alesandru jurist. med. câte 250 fl. și taca diplomei câte 54 fl. 60 cr. cari sume se vor licuina în câte trei rate după depunerea fie-cărui rigoros cu succes, făcându-se de datorință a depune rigorosele cel mult în decurs de trei ani și anume până la finea lui August 1896. Asemenea se susține și pentru mai departe restul din escontenările finale și tacese de diplome votate a prezentanță în ședințele sale din August a. tr. și din Martiu a. c. și anume: 1) Popoviciu Lazar rig. med.; 2) Cosma Aurel rig. jur.; 3) Marta Alesandru rig. jur.; 4) Puticiu Octavian rig. jur.; 5) Miha Victor rig. med.; 6) Ghebelesiu Lazar rig. jur.; 7) Cipu Paul rig. jur.; 8) Vernica Romul rig. jur.; și 9) Babeșiu Tit rig. jur.

Stipendii noue s'au votat următorilor studenți și anume:

A. Pentru drepturi.

1. Marcu Pompeiu din Cîrșea, pentru anul IV în Budapesta, un stipendiu de 300 floreni.

2. Mircea Ioan din Cohalm, pentru anul II în Clușiu, un stipendiu de 200 fl.

3. Fildan Emil din Gurahonju, pentru anul I. în Oradea, un stipendiu de 200 floreni.

4. Demeter Georgiu din Poganesi pentru semestrele II și III în provincie un stipendiu de 200 fl.

5. Manoiu Nicolau din Bran-Simon, pentru anul I. în Budapesta, un stipendiu de 300 fl.

6. Vas Octavian din Voila, pentru anul I. în provincie un stipendiu de 200 fl.

7. Drimba Georgiu din Toboliu, pentru anul I. în provincie un stipendiu de 200 fl.

8. Dogariu I. Georgiu din Arad, pentru anul I. în Oradea-mare un stipendiu de 200 fl.

9. Vlad Aureliu din Orăștie, pentru anul I. în provincie un stipendiu de 200 floreni.

10. Percea Paul din Ciclova română, pentru anul I. în patrie un stipendiu de 100 floreni.

11. Bredicean Mihail din Logoșiu pentru anul I. în patrie un stipendiu de 100 floreni.

B. Pentru medicină.

12. Sârcea Todor din Toplița, pentru anul III. în Clușiu, un stipendiu de 200 floreni.

13. Ioanoviciu Ioan din Zernesci, pentru anul I. în Clușiu, un stipendiu de 200 floreni.

13. Macsim Iosif din Brașov, pentru anul I. în Cluș 200 fl.

C. Pentru tehnică.

15. Rîmbașiu Alesandru din Hunedóra, pentru anul I în Budapesta, un stipendiu de 300 fl.

D. Pentru filosofie.

16. Givulescu Procopiu din Toc, pentru anul I. în Budapesta, un stipendiu de 300 fl.

17. Vilt Georgiu din Hașeg, pentru anul I. în Cluș, un stipendiu de 200 fl.

E. Pentru studiile comerciale.

18. Tieran Trăian din Oravița, pentru anul I. în patrie un stipendiu de 300 fl.

F. Pentru școlile medii.

19. Ionescu Nicolau din Iaz, pentru el. VIII. gimnasială 50 fl.

20. Butiri Florian din Valea neșă, pentru el. VIII. gimnasială 50 fl.

21. Poyvár Ernestin din Oradea mare pentru el. V. gimnasială 100 fl.

22. Popoviciu Zenoviu din Săsăușiu pentru el. V gimnasială 50 fl.

Cântul în școala populară.

(Urmare.)

Vocea bărbătescă, care se estinde dela *c—f* se numește tenor, care se estinde dela *f—h* bass.

Atât vocile femeiesci, cât și cele bărbătesci se mai subîmpart în I. și II. sopran, I. și II. alt, I. și II. tenor, și I. și II. bass.

Dacă vocile femeiesci sunt întrunite în cor, se numește cor femeiesc, dacă vocile bărbătesci sunt întrunite în cor se numește cor bărbătesc, er dacă sunt întrunite în cor voci femeiesci și bărbătesci se numește cor micșt.

9. Depărtarea dela un ton la altul se numește interval după distanța ce o au tonurile unele de altele. Intervalul dela *c—d*, *d—e*, *f—g*, *g—a*, *a—b*, se numește secundă mare. Intervalul dela *e—f*, *h—c* se numește secundă mică. Într'o secundă mare sunt două secunde mici sau semitonuri d. e. în secunda mare *c—d* se află semitonurile *c—cis* și *cis—d* etc.

Intervalul dintre *c—e*, *d—f*, *f—a*, *g—h*, *a—c*, se numește terță. În fiecare terță sunt două secunde. Terța în care sunt două secunde mari se numește terță mare, d. e. *c—e*, *f—g*, *g—h*, terță în care se află o secundă mare și una mică, se numește terță mică d. e. *d—f*, *e—g*, *a—c*.

Intervalul dela un ton până la al 4-lea se numește *cuartă* d. e. *c—f*, *d—g*, *e—a*, *f—h*, *g—c* etc.

Intervalul dela un ton până la al 5-lea se numește *cuintă* d. e. *c—g*, *d—a*, *e—h*, *f—c*, *g—d*, etc.

Intervalul dela un ton până la al 6-lea se numește *secștă* d. e. *c—a*, *d—h*, *e—c*.

Intervalul dela un ton până la al 7-lea se numește *septimă* d. e. *c—h*, *d—c*, *e—d*, *f—e*, *g—f* etc.

Intervalul dela un ton până la al 8-lea se numește *octavă* d. e. *c—c*, *d—d*, *e—e* etc.*)

10. După poziția și numărul secundelor mici ce se află în fiecare gamă, se deosebesc și ele în game dur (maiore) și game mol (minore). În gama dur secunda mică se află între tonurile 3—4 și 6—8. În gama mol secunde mici în suire se află între trourile 2—3 5—6 și 7—8. Trăptă a 7 formând naturalmente cu a 8 secundă mare se obicnuiesc a se ridica prin diez, în coborire înse acesta nu este ne apărât de lipsă, deci rămân secunde între tonurile 2—3 și 5—6.

Gama *c* dur nu are nici o armatură, asemenea nici *a* mol, acestea se și numesc game relative. Fiecare gamă dur își are și gama sa relativă mol.

* Deosebirea de *cuartă*, *cuintă*, *secștă* *septimă*, *mare*, *mică*, *mărită* și *micșorată* precum și răsturnarea nu află a fi de mare însemnătate pentru școala populară.

Gama dur se află și după urmaturile ei. Cea din urmă armatură de diez din fiecare gamă ridică al șeptelea ton din gama respectivă; deci gama va purta numele tonului ce urmăză; d. e. în armatura cu doi diez diezul al doilea ridică tonul *c* la *cis*. Fiind *cis* al șeptelea ton din gama, gama va fi d dur, căci după *cis* urmăză tonul d.

Gama dur cu armaturi de bemol se pôte afla erăși după bemolul cel din urmă, care coboră cu un semiton cuarta gamei. Numărând acum în jos dela tonul coborit prin bemol până la tonul al 4-lea vom afla numele gamei; d. e. Dintră armatura cu trei bemoluri cel din urmă este *as*. Numerând în jos dela *as*, al 4-lea ton este *es* deci gama cu trei bemoluri este gama *es*.

Gama mol relativă se află, numărând o terță în jos dela principala gamei dur, astfel d. e. gama *mol* relativă dela gama *e* dur este *cis* mol.

(Va urma.)

Ordinea

examenelor publice la institutul archidieceșan pedagog. teologic, cu finitul an. școl. 1893/4.

A. Secțiunea teologică.

În 17 Iunie st. v. a. m. Enciclopedia, și Isagogia cl. I., p. m. Morala cl. II.

În 18 Iunie st. v. a. m. Pastorală și Liturgia cl. III.

În 20 Iunie st. v. a. m. Pedagogia gener. cl. III. Ped. III., p. m. Dogmatica, cl. II.

În 21 Iunie st. v. a. m. Ecsegesa și Ermeneutica cl. I., p. m. Literatura română cl. I.

În 22 Iunie st. v. a. m. Istoria biser. cl. I., p. m. Drept canon. cl. III.

În 23 Iunie st. v. a. m. Didactica și Metodica cl. III Ped. III., p. m. Retorica biser. cl. III.

În 25 Iunie st. v. a. m. Economia cl. III Ped. III.

În 27 Iunie st. v. a. m. Cant biseric. Tipic toți cl., p. m. Musica voc. și instrum. toți cl.

B. Secțiunea Pedagogică.

În 17 Iunie st. v. a. m. Limba magiară ped. I., p. m. Istoria patriei ped. II.

În 18 Iunie st. v. a. m. Limba magiară ped. II. III., p. m. Istoria universală ped. I.

În 20 Iunie st. v. a. m. Istoria biser. ped. II., p. m. Fisica ped. III.

În 21 Iunie st. v. a. m. Limba română ped. I. II., p. m. Constituția patriei ped. III.

În 22 Iunie st. v. a. m. Geografia ped. I. II., p. m. Istoria naturală ped. I. II.

În 23 Iunie st. v. a. m. Comput ped. I. II., p. m. Limba română ped. III.

În 25 st. v. a. m. Religia ped. I. III. În 27 st. v. a. m. Cântări biser. și Tipic I II III., p. m. Musica voc. și instrumentală I II III.

În 29 Iunie st. v. a. m. Incheierea solemnă a an. școl.

În 30 Iunie st. v. a. m. Estradarea absolutorilor și atestatelor.

Sibiu, din conferința profesorală, ținută la 18 Maiu, 1894.

I. Hannia,
direct.

Convocare.

La însărcinarea Preaonoratului domn protopresbiter Nicolau Popoviciu prin acesta mi iau voe a convocare pe onorații membrii ai subreuniunii noastre învățătoresci din protopresbiteratul Orăștiei a participa, la ședința ce se va ținea Sâmbătă în 18 Iunie v. a. c. în sala edificiului școlii gr. or. rom din loc la 10 ore a. m.

Obiectele sunt:

1. Alegerea unui vicepreședinte.
2. Alegerea list. membrilor subreuniunii pentru adunarea generală.
3. Raportul casarului și.
4. Eventuale propuneri.

Orăștie, la 9 Iunie, 1894.

Const. Baicu,
inv. dir.

PARTEA SCIENTIFICĂ SI LITERARĂ

Țera noastră.

Descriere populară a Ardélului

de Silvestru Moldovan.

(Urmare).

In apropierea Reghinului, lângă Iernotfaia se varsă în Murēs riul Gurghiului. El este un riu de munte și curge de la resărit spre apus prin munții de asemenea numire.

Munții acestia se estind între Ciuc și valea Murēsului, care-i mărginesc la mēdă-nōpte și apus; ei au o estindere de vre-o 650 km. □ și sunt acoperiți cu păduri uriașe, bogate în selbăteciuni, precum urși, lupi, căprioare, ciute etc. Printre ramurile lor curge Gurghiul, prin o vale îngustă, plină de frumseți naturale alpine: la fiecare cotitură ni se înfătoșază nōuē priveliști, nōue tablouri romantice de munte.

Din Ciuc trece un drum de munte preste muntele Crucii (Kereszthegy) la o nălțime de 1422 m. în valea Gurghiului, la Lăpușnea, cel dintăiu cătun pe Gurghiu. Mai în jos se află așeđate mai multe localități cu locuitori romāni și unguri. Intre aceste este de amintit Gurghiu (Sânt-Imbru) așeđat în jurul unui dēl, ce se înalță singuratic din vale. Pe vērful acestui dēl țuguiet s'a aflat odinōiără vestita cetate a Gurghiului. Ea a jucat rol însemnat pe timpul principilor ardeleni și a fost dărîmată la începutul secului trecut de generalul împărătesc Rabutin.

De pe vērful acestui dēl ni se deschide o privire încântătoare: jos la pōle se estinde satul Gurghiu, și riul șerpuitor, cu satele așeđate pe malul lui, apoi ramurile de munți din apropiere și din depărtare, spre răsărit piscul Crucii, Bētrāna ș. a. cari se înalță între Ciuc și valea Gurghiului, ér spre apus de sōre privirea ne pătrunde departe, preste Cāmpia delurōsă până dincolo de valea Someșului, până la Muntele-Mare, ale cărui contururi se perd în cēțā albăstrie a depărtării.

La Gurghiu se află, la pōlele dēlului, un castel frumos și câteva ferestraie.

Mai în jos pe riu dām de satul Jabenița, cu scalde sărate, cercetate mai cu samă de locuitorii din împrejurime. Apa lacurilor de aici conține fōrte multă sare și folosesc

bolnavilor de reumatism. La Jabenița pe timpul romanilor se scotea sare; în minele lor părăsite s'au format lacurile sărate de acum. Afară de acēsta se mai află în părțile aceste și alte urme de-ale falnicilor nostri străbuni; pe valea Murēsului era construită o cale romană, a cărei urme se cunosc încă, pe riu în sus până pela Deda.

In apropierea Jabeniței, la Idicul de jos în valea Murēsului asemenea se află scalde sărate, cu întocmiri primitive. Ambele localități se află în depărtare de 3/4 de oră dela Reghin.

Portul romānilor pe valea Murēsului în jos până în ținutul Reghinului este în mare parte asemenea portului de pe Bistriciōra. Pela Reghin însē femeile în loc de prijitōre pōrtă cătrînte colorate, ér în unele sate au rochii, din materie de boltă.

De la Reghin în jos până la Murēs-Oșorheiu (cale de 4 ore,) Murēsul curge prin o vale lată și frumōsă, preserată cu sate și împrejunită de șiruri de dēluri, cu păduri; el e însoțit afară de drumul de țară și de calea ferată, care începe dela Reghin. In drēpta nōstră se estinde Cāmpia, ér în stānga, spre răsărit, se perd în depărtare munții Gurghiului. Pe la Murēs-Oșorheiu ne aflăm deja în părțile interne, delurōse ale Ardélului, departe de munții hotarnici uriași.

(Va urma.)

Bibliografie.

„Lexiconul” comunelor bisericesti din archidieceasa gr or. rom. a Transilvaniei de Dr. Remus Roșca, — despre care am luat notiță în numărul nostru premergător are următorul cuprins:

Prefată — Protopresbiteratele în rēnd alfabetic, cu comunele bisericesti, și indigetarea notelor caracteristice a acestora. — Comunele în limba română după alfabet. — Comunele cu numire dublă și cu predicate. — Comunele în limba magiară după alfabet. — Comunele cu numire magiară dublă și cu predicate. — Consemnarea comunelor cu mai multe parochii. — Protopresbiteratele din archidieceasa Transilvaniei după arondarea congresului național bisericesc din anul 1881 Nr. concl. 28. — Conspectul protopresbiteratelor cum se presentă după Nr. comunelor bisericesti, și alte date. — Conspectul comitatelor, după cum apar-

țin la acelea protopresbiteratele. — Conspectul protopresbiteratelor, după cum se împart la diferitele preturi. — Conspectul preturilor, după cum se împart la ele protopresbiteratele. — Conspectul comunelor cu magistrate. — Conspectul cercurilor electorale ale archidiecesei transilvane pentru alegerea deputaților la sinodul archidiececan și la congresul național-bisericesc. — Conspectul colegiilor preoțesci combinate pentru congres. — Conspectul după cum se împart protopresbiteratele la cercurile electorale pentru sinodul archidiececan și congresul național bisericesc. — Conspectul protopresbiteratelor, după cum se împart la diferite cercuri electorale. — Conspectul comunelor cu mai mulți învățători. — Conspectul protopresbiteratelor, după numirea în limba română și magiară. — Conspectul comitatelor, după numirea în limba română și magiară. — Conspectul preturilor, după numirea în limba română și magiară.

A apărut:

„Rândunica”, nr. 8 cu următorul cuprins:

„Așa a fost să fie”, de Marg. Moldovan. — „Dorință”, de I. V. Simionescu. — „Drițu”, de Brebenel. — „Ținērul pescar” (trad.) de M. de Bonachi. — „Lăturenii”, de Ioan dela Brad. — „Epigrame” I. Cādea. — „Scrisōre din București”, de g. „Un concert”, de mr. — Rămurele: „Neica Mihai”, de Lora. — „Din înțelepciunea lumii”, de J. G. Barițiu. — Felicitate, de * * *

A apărut:

In tipografia diecesană din Arad „Protocolul adunării generale a patra a reuniunii învățătorilor romāni gr. or. din diecesa Aradului” districtul din drēpta Murēsului. Cuprinsul: Protocolul adunării. Programa: cuvēnt de deschidere, raportul comitetului, corul scolarilor, raportul cassarului și al bibliotecarului; educațiunea familiară în raport cu scōla populară, de V. Suciuc — unele greșeli în educațiune, de I. Groșorean; — o privire asupra studiului aritmeticeii, de Al. Vidu; — petițiune către sinodul eparchial; — momentuositatea studiului religiunei în scōla populară, de V. Boșcaiu; — limba și literatura română, de D. Popoviciu.

Nr. 200. [101] 1—3

Concurs repețit.

Pentru ocuparea parochiei vacante gr. or. din Murēs-Ōrba, protopresbiteratul M.-Oșorheului, se escrie prin acēsta concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt cele stabilite de sinodul acestei parochii la 6 Octobrie 1891, cari în sumă dau un venit de 330 fl. v. a.

Informațiuni mai ample despre starea parochiei se pot lua dela subsemnatul oficiu protopresbiteral și dela comitetul parochial din M.-Ōrba.

Competenții și vor trimite cere-rile lor concursuale instruite conform legilor în vigōre, la subsemnatul oficiu protopresbiteral cu stricta observare a termenului deschis.

Murēs-Oșorheiu, 30 Maiu, 1894.

Oficiu protopresbiteral gr. or. al Murēs-Oșorheului.

Nicolau Maneguțiu, protopresbiter.

Nr. 449/1894 [102] 1—3

CONCURS.

După-ce prin concludus Veneratului consistoriu archidiececan ddo 8 Martiu a. c. nrul 1837 B. s'a incuviințat instituirea unui capelan în parochia de clasa I. Satulung, biserică St. Archangeli, pentru ocuparea postului de capelan se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în țiarul „Telegraful Român”.

Cu acest post e împreunat un venit anual de 445 fl. 36 cr.

Doritorii de a ocupa acest post se și trimită cere-rile lor concursuale instruite cu documentele recerute de normele în vigōre până la terminul sus indicat la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Brașov, 31 Maiu. 1894

Oficiu protopresbiteral gr. or. al Brașovului în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Petric, protopresbiter.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1894.

Copșa-mică — Sibiu — Avrig — Făgăraș										
Tren de persoane	Tren de persoane	Tren mixt		Tren mixt	Tren de persoane	Tren de persoane				
2.24	11.34	7.10	pl. Copșa-mică	sos.	9.34	12.42	6.20			
2.50	12.—	7.43	Șeica mare	↑	9.08	12.15	6.01			
3.27	12.37	8.27	Lómneș	↑	8.37	11.41	5.34			
3.53	1.03	9.—	Ocna	↑	8.11	11.13	5.12			
4.15	1.25	9.26	sos. Sibiu	pl. (sos.)	7.44	10.45	4.49			
4.36	1.46	—	Șelimber	↑	7.16	8.20	—			
4.48	1.58	—	Veștem	↑	7.01	8.03	—			
5.04	2.14	—	Tălmăciu	↑	6.42	7.42	—			
5.26	2.36	—	Șebeșul sup.	↑	6.21	7.14	—			
5.42	2.52	—	Avrig	↑	6.02	6.54	—			
6.16	3.31	—	Porumbac și int.	↑	5.25	6.15	—			
6.41	3.55	—	Cărtișora	↑	5.01	5.48	—			
7.07	4.23	—	Arpasul inf.	↑	4.52	5.37	—			
7.25	4.43	—	Viștea inf.	↑	4.24	5.07	—			
7.45	5.06	—	Beșimbav	↑	4.14	4.54	—			
7.55	5.17	—	Sămbăva inf.	↑	3.58	4.37	—			
8.15	5.39	—	sos. Făgăraș	pl.	3.28	4.05	—			
8.42	6.08	—								
Ghiriș — Turda										
7.33	11.—	4.—	Ghiriș	↑	5.10	10.30	3.30	9.12		
7.53	11.20	4.20	Turda	↑	4.50	10.10	3.10	8.52		
Careii-mare — Zelău										
—	—	—	Careii-mare	↑	9.06	7.05	—	—	—	—
—	—	—	Zelău	↑	4.20	2.25	—	—	—	—
Brașov — Zernesci										
Tren mixt	Tren mixt	Tren mixt			Tren mixt	Tren mixt	Tren mixt			
8.35	4.55	9.10	pl. Brașov	sos.	7.36	1.44	8.31			
9.05	5.13	9.25	Cristian	↑	7.21	1.29	8.16			
9.37	5.45	9.48	Tohantl vechiu	↑	6.51	1.06	7.57			
9.57	6.05	9.59	Zernesci	pl. (sos.)	6.41	12.56	7.47			
10.17	6.25	10.19			6.16	12.30	7.30			
10.28	6.36	10.30			6.06	12.20	7.20			
Simeria (Piski) — Hunedōra										
Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt		Tren mixt	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	
6.15	11.35	4.25	9.43	Simeria	↑	5.25	10.25	3.10	8.34	
6.38	11.54	4.48	10.01	Cerna	↑	5.09	10.05	2.54	8.14	
7.13	12.20	5.23	10.25	Hunedōra	↑	4.45	9.38	2.30	7.45	
Brașov — Chezdi-Oșorheiu										
4.50	8.50	—	3.10	Brașov	↑	8.19	1.50	—	7.20	
5.36	9.33	—	3.43	Prejmēr	↑	7.41	1.20	—	6.42	
6.49	10.46	—	4.35	Seși-S.-Georgiu	↑	6.35	12.29	—	5.36	
8.33	12.40	—	5.55	Covasna	↑	4.55	11.13	—	3.51	
9.19	1.26	—	6.32	Kezdi-Oșorheiu	↑	4.—	10.30	—	2.45	
Murēs-Ludoș — Bistrița										
4.—	9.10	—	4.20	Murēs-Ludoș	↑	6.46	7.21	—	—	
7.07	1.01	—	—	Țaga-Budatelic	↑	—	4.15	—	—	
9.59	4.55	—	—	Bistrița	↑	—	1.16	—	—	
Arad — Timișōra										
—	6.25	11.35	5.58	Arad	↑	9.44	3.44	10.55	—	
—	7.32	12.52	6.46	Vinga	↑	9.02	2.40	9.46	—	
—	8.42	2.10	7.39	Timișōra	↑	8.—	1.12	8.15	—	
Simeria (Piski) — Petroșeni — Lupeni										
—	6.10	11.28	4.20	Simeria	↑	10.33	3.24	8.47	—	
—	7.31	12.48	6.03	Hățeg	↑	9.05	2.03	7.34	—	
—	9.55	3.40	9.05	Petroșeni	↑	6.10	11.25	5.25	—	
5.15	10.15	4.05	—	Vuleau	↑	—	9.48	4.54	8.38	
6.20	11.27	5.10	—	Lupeni	↑	—	8.57	3.56	7.47	
6.40	11.50	5.30	—		↑	—	8.25	3.21	7.15	
Sighișōră — Odorheiu										
—	—	3.56	11.08	Sighișōră	↑	9.51	5.32	—	—	
—	—	6.34	1.50	Odorheiu	↑	7.20	3.—	—	—	

Nota: Órele însemnate în sānga sațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drēpta de jos în sus. Numerele cele grase însemnă órele de nōpte.

Redactor responsabil Silvestru Moldovan.

Editura și tipariul tipografiei archidiececane.